**РЕЦЕНЗИЯ**

от проф. д-р Габриела Белова Белова - Ганева

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор" Област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки

Професионално направление: 3.6 Право

Докторска програма: „Международно право и международни отношения"

Автор на дисертационния труд: **Георги Тихомиров Бакьов**, редовен докторант към секция „Международноправни науки" в Института за държавата и правото при БАН

Тема на дисертационния труд: „**Договорната правоспособност като елемент от правосубектността на универсалните международни организации"**

Научен ръководител: проф. д-р Диана Ковачева

Уважаеми членове на Научното жури,

Със заповед № РД-09-44/27.04.2022 г. на Директора на Института за държавата и правото при БАН съм определена за член на научното жури по защита на дисертационния труд на докторанта Георги Тихомиров Бакьов на тема: „Договорната правоспособност като елемент от правосубектността на универсалните международни организации", като на първото заседание на журито ми е възложено да изготвя рецензия.

**I. Общи данни за процедурата и докторанта**

Процедурата е открита и се провежда съгласно изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за прилагането му, Правилника на БАН за прилагане на ЗРАСРБ, както и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в Института за държавата и правото при Българската академия на науките.

Георги Тихомиров Бакьов е роден на 14.08.1990 г. Завършва средното си образование в Гимназия за чужди езици „Екзарх Йосиф I" - гр. Ловеч. През 2014 г. придобива висше образование ОКС „магистър" по специалност „Право" в Нов български унивеситет. През м. февруари – август 2015 г. е бил стажант в Окръжен съд – гр. Ловеч. Със заповед № РД-09-07 от 14.01.2019 г. на Директора на ИДП при БАН е зачислен в редовна докторантура по докторска програма „Международно право и международни отношения" от научна област 3. Социални, стопански и правни науки, проф. направление 3.6. Право, с научен ръководител доц. д-р Диана Ковачева. Междувременно професионалното му развитие включва заемането на длъжности като младши

експерт в Министерството на труда и социалната политика, юрисконсулт в Българо-американската кредитна банка АД, където работи и до момента. От 2019 г. Георги Бакьов е изпълнителен директор на Института по международно право – гр. София, а от м. февруари 2022 г. е финансов контрольор в Института за държавата и правото при БАН.

През тригодишния срок на своята редовна докторантура Георги Бакьов непрекъснато е повишавал своята квалификация, като е завършил (представени сертификати) следните дистанционни курсове: „Управление на международните организации“ към Женевския университет, „Политическа икономия на международните институции“ към Лайденския университет и първият дистанционен курс по Международно право към Хагската академия по международно право. Докторантът е взел участие и в следните проекти: „Мисли първо за малките!“, по Оперативна програма „Добро управление”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд (2019 г.); в новосформирания Център за по-добро регулиране в ИДП (2020 г.); в колективния проект на секция „Международноправни науки”, озаглавен „Правни проблеми на изкуствения интелект“; в колективния проект „Синергия в Евро-азиатските проекти за свързаност“, както и в проект на ВСЕСР *„Bulgaria and China in the Eurasian connectivity projects“*. Владее английски и френски език.

Георги Тихомиров Бакьов е положил всички изпити от докторантския минимум по специалността според индивидуалния план с отличен успех. Докторантът е изготвил дисертационен труд, съдържащ научни и научно-приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и свидетелстват за задълбочените теоретични познания в съответната специалност и способност за самостоятелни научни изследвания съгласно изискванията на чл. 6, ал. 3 от Закона за развитие на академичния състав на Република България (ЗРАСРБ) и чл. 27, ал. 1 от Правилника за прилагане на ЗРАСРБ, както и относимите разпоредби в Правилника на БАН за прилагане на ЗРАСРБ, както и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в Института за държавата и правото при БАН. Съгласно чл. 27 (2) от Правилника към Закона дисертационният труд трябва да бъде представен във вид и обем, съответстващи на специфичните изисквания на първичното звено, в което докторантът е осъществил изследването. Констатирам, че тези законови изисквания са изпълнени. Георги Тихомиров Бакьов е представил комплект с документи, който включва автореферат; автобиография; копие от диплома за завършено висше образование; заповеди за зачисляване и отчисляване на докторанта; дисертационен труд; списък и копия на научните публикации, свързани с дисертационния труд; справка за научните приноси; декларация за оригиналност и достоверност. Авторефератът дава вярна и точна представа за представения дисертационен труд,

вкл. актуалност, методология, научна новост, практическа значимост; включва кратко представяне на съдържанието на труда по глави, както и съдържаща и описание на приносните моменти в дисертационния труд. Представена е и справка на представените от докторанта Георги Бакьов статии и доклади – осем на брой, свързани с дисертационния му труд, които са публикувани в научни сборници на БАН, ИДП, НБУ и годишник на Съюза на учените в България – клон Благоевград. Научната продукция разкрива способността на дисертанта за самостоятелно научно изследване и показва творческия му потенциал.

В изпълнение на заповедта на Директора на ИДП при БАН и решението на научното жури, като се ръководя от изискванията на Закона за развитие на академичния състав на Република България и Правилника за прилагането му, предлагам на уважаемите членове на научното жури следните свои изводи и констатации, както и мотивираното от тях заключение.

**II. Актуалност и значимост на изследвания проблем**

Дисертационният труд е озаглавен „**Договорната правоспособност като елемент от правосубектността на универсалните международни организации**". Избраната тема на дисертационния труд е актуална, напълно дисертабилна и представлява самостоятелно, цялостно и задълбочено изследване в българската научна литература. Трудът е построен последователно и логично, като изключва повторения и празноти в изложението. Актуалният характер на темата се предпоставя от динамичното развитие на международните организации след края на Втората световна война, от все по-нарастващата и значима роля на международните организации в международните отношения – за сключване на международни договори, за обсъждане и решаване на важни международноправни въпроси, за разрешаване на конфликти между държавите и допринасяне за мирно решаване на спорове (чрез посредничество, добри услуги, анкетни комисии и др. способи), а също така и от необходимостта съвременната българска правна доктрина да бъде допълнена с актуален анализ на договорната правоспособност като елемент от правосубектността на международните организации.

Друга същностна характеристика на представеното научно изследване е неговата интердисциплинарност, предполагаща добро познаване на различни правни отрасли – международно право, право на ЕС, конституционно право

**III. Оценка на резултатите и научните приноси на кандидата**

Дисертацията е в обем от 348 страници и е оригинален авторски труд на докторанта Георги Бакьов. В структурно отношение, тя се обуславя от целите и задачите на изследването. Разработеният труд се състои от съдържание, въведение, три глави, заключение, списък на съкращенията, използвана литература, международни актове и документи и съдебна практика.

Използваната специализирана литература включва общо 360 източника – монографии, студии и статии на кирилица и на латиница. Разгледани са Решения, определения и съвещателни мнения на Постоянния съд за международно правосъдие към ОН, на Международния съд на ООН, решения на Съда на ЕС, на Първоинстанционния съд (понастоящем Общ съд), на Федералния конституционен съд в Карлсруе и др. Впечатляващ е и научният апарат, който съдържа 693 бележки под линия и е доказателство за добросъвестност и прецизност при осъществяване на изследователската дейност. Бележките под линия са разнообразни – както в библиографски, така и в тълкувателен аспект.

Изключително прецизно и точно е формулирана научноизследователската теза, а именно, че международните организации са вторичен субект на международното публично право, но договорната им правоспособност произтича от общото международно право, а не изрично по волята на държавите членки, позитивирана в конститувните актове на международните организации. Напълно справедливо авторът заключава, че всички международни организации, които притежават необходимите характеристики, за да се счита, че имат международна правосубектност, имат и договорна правоспособност по международното право. Обхватът на договорната правоспособност е функционално ограничен от предоставените от държавите членки компетенции за всяка една международна организация и предметът им на дейност трябва да съответства на нормите на международното право. Формулирани са и границите на изследването, като то е съсредоточено върху международните организации с „универсален характер“, тъй като авторът правилно посочва, че единствено чрез тях може да бъде определена една по-обща и абстрактна рамка за договорната правоспособност на организациите въобще.

За изпълнението на научноизследователската задача авторът се основава върху методология, включваща комплексен подход, а именно: методите на документалния анализ, индукция, дедукция, сравнително-правен и системно-структурен подход, моделиране, погностичен, статистически, политикономически, геополитически др. методи. Използваните в труда общонаучни и специални методи на научно изследване не могат да не срещнат одобрение и подкрепа от страна на компетентния читател. Изложението съдържа ясно формулирани тези, разбираеми и аргументирани твърдения. Безспорно, информационните източници като количество и качество също създават необходимата основа за формулиране на изводи и обобщения.

Глава първа е озаглавена „Въпроси на правосубектността на международните организации“. В раздел първи е поставен въпросът за понятието „международна организация“, чиито елементи варират сред различните автори и отразяват различията в правно-философските школи в отделните държави. Докторантът демонстрира добро познаване на трудовете на водещите

български и чуждестранни автори в тази област – както от миналото, така и съвременни представители на правната доктрина. Убедително е представена тезата, че съществуват и международни организации, учредени на недоговорна основа, за което са посочени съответните примери. Обърнато е внимание, че макар и производна, персоналността на международните организации е проектирана въз основа на идеята те да действат самостоятелно, като обособени правни субекти. Авторът достига до извода, че те притежават правосубектност и по международното право, и по вътрешното национално право на държавите. Дадени са понятия за „функции“, „цели“ и „задачи“ на международните организации. Изследвана е функционалната роля на международните организации в системата на международните отношения. Достигнато е до заключението, че от една страна те трябва да послужат като форум за преговори, техническа помощ и координация на многостранната дипломация. От друга страна, посредством тяхната нормотворческа дейност трябва да се установят многостранни норми в различните области на международното право.

В раздел втори е изследван проблемът за правосубектността на международните организации. Анализирани са особеностите на международната правосубектност на международните организации през призмата на класическата триада: *jus tractatuum* - договорна правоспособност; *jus legationem* - активна и пасивна легация; *jus associationem* - участието в създаването и членството в международни образувания. Доказано е, че правосубектността на организациите се характеризира с изключително сложна, многопластова природа. Анализирано е и основополагащото съвещателно мнение на Международния съд на ООН от 11 април 1949 г. във връзка с възмездяване на щетите, понесени в служба на Обединените нации. Извършен е критически анализ на отделни учредителни актове на международни организации, в които е позитивиран съответният им юридически статут. В раздел трети са изследвани са видовете предметна компетентност на международните организации и е направен изводът, че международните организации се ползват с подразбираща се компетентност. Раздел четвърти е посветен на делегирането на правомощия от държавите към международни организации, като е откроено, че то се основава на два научни подхода – политикономически и международноправен. Изследвани са двата типа делегация на компетенции от държавите към международните организации: единият - чрез учредителния акт за създаване на международни организации и вторият, по-нетрадиционен - чрез нарочен международен договор за оправомощаване на международните организации.

В Глава втора се анализират въпросите на договорната правоспособност на международните организации. В началото се дискутира въпросът за договорната

правоспособност на международните организации като самостоятелен правен институт. Изяснено е, че подобно на правосубектността, източникът на договорната правоспособност също е спорен, тъй като не винаги намира позитивноправен израз в учредителните актове на организациите. А това се явява въпрос от фундаментално значение, с оглед определяне на обема и пределите, в които международните организации могат да договарят. Направен е извод, че не съществува международна организация, призната от международното право, без договорна правоспособност. Раздел втори от втора глава изяснява въпроса с действителността на договорното нормотворчество на международните организации, чиято теория също се характеризира с не докрай изяснен теоретичен модел. Раздел трети от Глава втора се отнася до специфичните въпроси за делегацията на договорната правоспособност на международните организации, както и възможността те да бъдат трети страни в дадени договорни отношения. Доказано е, че международните организации могат да действат и като посредник на договорни отношения, като сключват договори от името и за сметка на друг субект на международното право. Дадени са примери за международни организации, които предвиждат изрично в своите учредителни актове разпоредби, свързани с правомощията за сключване на договори за правоприемство и поемането на нови функции или правомощия от друга международна организация. В множеството учредителни документи на универсални международни организации обаче подобни разпоредби липсват, като са анализирани и породените от това проблеми. Приносни моменти могат да бъдат открити и в радел четвърти на глава втора, насочен към сравнителното изследване на договорната правоспособност на международните организации с други корпоративно устроени международни формирования – международни НПО, ТНК и др.

Глава Трета е озаглавена „Проблеми пред регулацията на договорната правоспособност на международните организации“, като основният й фокус са въпросите пред съвременното правно регулиране на договорната правоспособност на международните организации. В раздел първи е систематизирана практиката по сключване на договори от международни организации в три отделни периода. Авторът достига до заключението, че макар договорната практика на международните организации да е далеч по-скромна от тази на държавите, тя претърпява внушителна еволюция. След разпада на блоковото противопоставяне от времето на Студената война, логично се разширява и обхватът на договорната практика на международните организации. През последните три десетилетия се наблюдава и значително нарастване на ролята на международните неправителствени организации, на което международните междуправителствени организации убедително следва да отговорят. Оригинален е изводът, че освен количественото разширяване на договорната практика на международните организации, тя придобива и съвсем нови качествени форми. С приносен характер се отличава и раздел втори от трета глава, който

задълбочено изследва кодификационния процес на правото на договорите. Изяснено е, че една от основните предпоставки за доктриналния спор относно характера на договорната правоспособност на универсалните международни организации е именно липсата на влезли в сила международноправни актове, които да уреждат по категоричен начин отношенията, възникващи при и по повод упражняването на договорни права от международните организации. Достигнато е до заключението, че Виенската конвенция за правото на договорите от 1986 г. представлява спорен международноправен акт. От една страна, тя е безспорно достижение на международноправната наука, но според докторанта същевременно е и противоречив, вероятно прибързан и недостатъчно съдържателен правен инструмент. Доказателство в подкрепа на разсъжденията на автора е фактът, че ООН на няколко пъти прави неуспешни опити да насочи вниманието и да подкани държавите и международните организации да приемат акта, поради което тя все още не успява да влезе в сила. Раздел трети анализира съвременните проблеми на договорите на международните организации. Посочено е, че макар определението за международен договор отдавна е кодифицирано във Виенските конвенции за правото на договорите, то продължава да е предмет на академичен диалог. Откроени са два основни проблема на съвременността, които са от значение за договорната правоспособност на международните организации – дали в подобни случаи международният договор може да съдържа soft law норми и каква точно следва да е неговата форма, включително и дали е допустимо при неговото изготвяне да бъдат използвани достиженията на изкуствения интелект и дигиталната комуникация. Достигнато е до заключението, че *soft law* успешно може да бъде разглеждано и в контекста на правото на договорите, а използването на новите технологии ще доведе до редица практически и теоретични предизвикателства, които трябва да бъдат преодолени. Четвъртият раздел от Глава трета е посветен на нарастващото значение на демократичния дефицит на международното нормотворчество и необходимостта от трансформирането на универсалните международни организации в по-ефективни, прозрачни и отчетни институции. Направен е изводът, че понастоящем международното върховенство на правото е по-скоро политически идеал, отколкото солиден и устойчив нормативен институт.

В заключението са систематизирани изводите от всяка от трите глави, от които се състои дисертационният труд.

В допълнение и без претенция за изчерпателност, ще си позволя да посоча някои научни приноси, които по мое мнение обуславят научната стойност на дисертацията. На първо място следва да се посочи, че дисертацията въвежда понятиен апарат според най-съвременните доктринални разбирания, дадени са дефиниции за международна организация, международна правосубектност, правоспособност, кодификация и др. С приносен характер е и направената

собствена периодизация на договорната практика на международните организации в три основни периода и най-характерните за тях договори. Изследвана е договорната правоспособност на международните организации като самостоятелен институт и са систематизирани основни теории за нейния източник. С оригиналност се отличава и твърдението, че тя произтича от общото международно право. Проучена е и систематизирана голяма по обем съдебна практика, респективно, практика на Комисията по международно право, които са относими към въпроса за правния статут и договорната правоспособност на международните организации. Новост представлява и извършеният сравнителноправен анализ на правосубектността и договорната правоспособност на международните организации с други универсални корпоративно устроени правни формирования, действащи в международноправната система, включително някои формирования, които не са проучвани в българската правна доктрина. С приносен характер за българската доктрина се отличава анализът относно бъдещото регулиране на правото на договорите на международните организации поради ерозиращата концепция за правната задължителност на международния договор, появата на *soft law* инструменти за международноправно общуване, вкл. вероятното в бъдеще сключване на международни договори по електронен път и употребата на форми на изкуствения интелект в договарянето.

Дисертационният труд доказва по убедителен начин задълбоченото познаване на теоретичния и практико-правен аспект на проблематиката на договорната правоспособност като елемент от правосубектността на универсалните международни организации. В него и в представените научни публикации са анализирани богати по обем и съдържание теоретични концепции и становища, които определено допринасят за развитието на договорната правоспособност на международните организации изобщо. Авторефератът на Георги Тихомиров Бакьов съдържа прецизно всички необходими елементи, а справката за научните приноси, изготвени от докторанта, изразява точно постигнатото в дисертацията.

В дисертационния труд се наблюдават и някои несъвършенства, които не намаляват научната му стойност. Разбира се, най-добронамерено могат да бъдат отправени и някои препоръки, като например, избягване на известни повторения на определени места от изложението и др., които следва да бъдат коригирани при бъдещо публикуване на дисертационния труд като монография. На някои места авторът се увлича да разсъждава по теоретични конструкции, които нямат особена практическа насоченост или са малко вероятни да се приложат на практика. Позволявам си да смятам обаче, че посочените слабости са извиними и категорично не са достатъчни, за да се подложи под съмнение общото добро качество на труда на колегата Георги Бакьов.

**IV. Заключение**

Дисертационният труд „Договорната правоспособност като елемент от правосубектността на универсалните международни организации“ съдържа обобщения на сериозен научен проблем и представлява оригинален принос в науката. Той отговаря на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в Института за държавата и правото при Българската академия на науките. Представената разработка показва, че докторантът Георги Бакьов притежава задълбочени познания в областта на международното право, като демонстрира качества за самостоятелни научни изследвания. Предвид гореизложеното и в качеството ми на член на научното жури по чл. 9 от ЗРАСРБ, убедено давам своята **положителна** оценка за представения дисертационен труд и предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор” на **Георги Тихомиров Бакьов** в област на науката - 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6 Право, докторска програма „Международно право и международни отношения”.

16.05. 2022 г. Изготвил рецензията: Проф. д-р Г. Белова

**REVIEW**

by Prof. Gabriela Belova Belova – Ganeva, PhD

South-West University "Neofit Rilski" –Blagoevgrad

On the doctoral thesis for obtaining the educational and scientific degree 'Doctor' in the area of Higher Education: 3. Social, Economic and Legal Sciences, Professional field 3.6 Law, Doctoral Program "International Law and International Relations"

Author of the dissertation: Georgi Tihomirov Bakyov, full-time PhD researcher in the Department of International Legal Sciences at the Institute for the State and the Law at the Bulgarian Academy of Sciences (BAS)

Dissertation's topic: "Contractual capacity as an element of the legal personality of universal international organizations"

Scientific Supervisor: Prof. Diana Kovacheva, PhD

Dear members of the Scientific Jury,

By order No RD-09-44/27.04.2022 of the Director of the Institute for the State and the Law (ISL) at BAS, I have been appointed as a member of the scientific jury for the public defence of the dissertation thesis of the PhD candidate Georgi Tihomirov Bakyov on the topic: "Contractual capacity as an element of the legal personality of universal international organizations"; at the first meeting of the jury I was assigned to draft a review.

**I. General information on the procedure and PhD researcher**

The procedure is open and carried out according to the requirements of the Law on Academic Staff Development in the Republic of Bulgaria, its Rules of Application, the Regulations of BAS for the application of LASDRB, as well as the Rules of Procedure for acquiring scientific degrees and for holding academic positions in the Institute for the State and the Law at the Bulgarian Academy of Sciences.

Georgi Tihomirov Bakyov was born on August 14, 1990. Lovech. In 2014 he acquired a master's degree in Law at the New Bulgarian University. In February – August 2015 he was an intern at the Lovech District Court. By order No RD-09-07 of 14.01.2019 of the Director of the Institute for the State and the Law at BAS he became a full-time PhD candidate in the Doctoral Program "International Law and International Relations", scientific area 3. Social, Economic and Legal Sciences, professional field 3.6. Law, with a scientific supervisor, then Assoc. Prof. Diana Kovacheva, PhD (now Prof. Diana Kovacheva, PhD). In the meantime, his professional development includes taking up positions as a junior expert in the Ministry of Labour and Social Policy, and legal adviser at the Bulgarian-American Credit Bank AD, where he still works. Since

2019 Georgi Bakyov has been an executive director of the Institute of International Law – Sofia, Bulgaria. Since February 2022 he has been a financial controller at the Institute of the State and the Law at BAS.

During the three-year term of his full-time PhD preparation, Georgi Bakyov has continuously increased his qualification by completing (certificates are presented) the following remote courses: "Management of International Organizations" at the University of Geneva, "Political economy of international institutions" at Leiden University and the first distance course in International Law at the Hague Academy of International Law. The PhD candidate has also taken part in the following projects: "Think Small First", under the operational programme 'Good Governance', co-financed by the European Union through the European Social Fund (2019); in the newly formed Centre for Better Regulation in the IDP (2020); and in the collective project of the Section on International Law Sciences entitled "Legal problems of artificial intelligence"; in the collective project "Synergy in Euro-Asian Connectivity Projects", as well as in a project of BCECP „Bulgaria and China in the Eurasian connectivity projects". He speaks fluently English and French.

Georgi Tihomirov Bakyov has passed all the exams from the Doctoral program according to his individual plan with excellent grades. The PhD candidate has prepared a dissertation containing scientific and practical results, which represent an original contribution to science and testify to the in-depth theoretical knowledge in the respective specialty and the ability to conduct independent research according to the requirements of Art. 6, para. 3 of the of the Law on Academic Staff Development in the Republic of Bulgaria (LASDRB) and to Art. 27, para. 1 of its Rules of Application, to the provisions in the Rules of Procedure for the implementation of the Law in the Bulgarian Academy of Sciences, as well as to the Rules of Procedure for acquiring scientific degrees and for holding academic positions in the Institute for Legal Studies at BAS. Pursuant to Art. 27 (2) of the Rules of Application to the Law the dissertation work must be presented in form and volume corresponding to the specific requirements of the department in which the PhD student had carried out the study. I observe that these legal requirements are met. Georgi Tihomirov Bakyov has presented a set of documents, which includes an author's dissertation work; CV; a copy of a higher education diploma; orders for the assignment of the PhD student; a list and copies of scientific publications related to the dissertation; a list of formulated scientific contributions; declaration of originality and connectivity. The author's report gives a true and accurate view of the thesis presented, including its relevance, methodology, scientific novelty, practical significance, etc.; includes a brief presentation of the content of the work by chapter, as well as a description of the contributing points in the dissertation work. The articles and reports prepared by the PhD candidate Georgi Bakyov – eight related to his dissertation's topic that have been published in scientific collections of BAS, ILS, NBU and in the yearbook of the Union of Scientists in Bulgaria – Blagoevgrad branch, are also presented. The scientific production reveals the dissertator's ability to independently research and shows his creative potential.

In accordance with the order of the Director of the ILS at BAS and the decision of the scientific jury, guided by the requirements of the Law on Academic Staff Development of the Republic of

Bulgaria and its Rules of Application, I propose to the esteemed members of the scientific jury the following conclusions and findings, as well as their reasoned conclusion.

**II. Relevance and relevance of the problem under study**

The dissertation work is entitled "Contractual legal capacity as an element of the legal personality of universal international organizations". The selected theme of the dissertation work is topical, completely dissertational and represents an independent, comprehensive and in-depth study in the Bulgarian scientific literature. The dissertation thesis was written consistently and logically, excluding repetitions and gaps in the content. The contemporary nature of the topic is presumed by the dynamic development of international organizations after the end of World War II, by the increasing and significant role of international organizations in international relations – in concluding international treaties, discussing and resolving important international legal issues, resolving conflicts between states and contributing to a peaceful dispute resolution (through mediation, good services, inquiry committees, etc.), as well as the need for modern Bulgarian legal doctrine to be supplemented by an up-to-date analysis of contractual legal capacity as an element of the legal personality of international organizations.

Another essential feature of the presented scientific study is its interdisciplinaruty, suggesting good knowledge of various legal sectors – international law, EU law, and constitutional law.

**III. Evaluation of the applicant's results and scientific contributions**

The dissertation is in a volume of 348 pages and is an original author's work of the PhD student Georgi Bakyov. Structurally, it is determined by the objectives and tasks of the study. The work developed consists of content, introduction, three chapters, conclusion, list of abbreviations, literature used, international instruments and documents, and case-law. The specialized literature used includes a total of 360 sources – monographs, studies and articles in Cyrillic and in Latin. The judgments and advisory opinions of the Permanent Court of International Justice of the League of Nations, the International Court of Justice of the United Nations, the judgments of the Court of Justice of the EU, the Court of First Instance (now the General Court), the Federal Constitutional Court in Karlsruhe, etc. have been examined. The scientific apparatus, which contains 693 footnotes and is proof of good faith and precision in the conduct of research, is also impressive. Footnotes are varied, both in bibliographical and interpretative terms.

The research thesis is very precise, namely that international organizations are a secondary subject of public international law, but their contractual legal capacity derives from general international law and not explicitly from the will of the Member States, as positive law in the constitutional acts of international organizations. Quite fairly, the author concludes that all international organizations which have the necessary characteristics to be considered to have international legal personality also have contractual legal capacity under international law. The scope of contractual capacity is functionally limited by the competences conferred by the Member States on each international organization and their subject matter must comply with the rules of international law. The boundaries of the study are also formulated, focusing on international organizations of a 'universal nature', as the author rightly points out that only

through them can a more general and abstract framework be defined for the contractual capacity of the organizations in general.

For the implementation of the research task, the author is based on a methodology including a complex approach, namely: the methods of documentary analysis, induction, deduction, comparative-legal and systematic-structural approach, modelling, agnostic, statistical, political, geopolitical, etc. methods. The general scientific and special methods of scientific research used in labour may not be without approval and support from the competent reader. The statement shall contain clearly worded, comprehensible and substantiated statements. Undoubtedly, information sources in quantity and quality also create the necessary basis for drawing conclusions and summaries.

Chapter One is entitled 'Questions of legal personality of international organizations'. Section One raises the question of the concept of 'international organization', the elements of which vary from one author to another and reflects differences in legal and philosophical schools in different countries. The PhD candidate demonstrates a good knowledge of the work of the leading Bulgarian and foreign authors in this field – both from the past and modern representatives of the legal doctrine. It is convincing that there are also international organizations set up on a non-contractual basis, for which the relevant examples are given. It is cautioned that, although derivative, the personality of international organizations is designed on the basis of the idea of them acting independently as distinct legal entities. The author concludes that they have a legal personality under both international law and the national law of the States. Concepts of 'functions', 'objectives' and 'tasks' of international organizations are given. The functional role of international organizations in the system of international relations has been examined. It is concluded that, on the one hand, they should serve as a forum for negotiation, technical assistance and coordination of multilateral diplomacy. On the other hand, through their rule-making activities, multilateral rules must be established in the different areas of international law. Section two explores the issue of the legal personality of international organizations. The specifics of the international legal personality of international organizations through the prism of the classical triad have been analysed: *jus tractatuum* - contractual legal capacity; *jus legationem* - active and passive legation; *jus associationem* - participation in the establishment and membership of international entities. The legal personality of the organizations has been shown to be characterized by its extremely complex, multi-layered nature. The founding advisory opinion of the United Nations International Court of Justice of 11 April 1949 on compensation for damage suffered in the service of the United Nations has also been analyzed. A critical analysis of individual instruments of incorporation of international organizations in which their respective legal status is positive has been positive. Section three examined the types of subject matter of international organizations and concluded that international organizations enjoy their implied competences.

Section Four focuses on the delegation of powers from States to international organizations, highlighting that it is based on two scientific approaches – political economic and international law. The two types of delegation of competence from the countries to the international organizations were examined: one – through the founding act for the establishment of international organizations and the second, less traditional – through a deliberate international

treaty on the empowerment of international organizations. Chapter Two analyses the issues of the contractual capacity of international organizations. In the beginning, the issue of the contractual legal capacity of international organizations as an independent legal institute is discussed. It is clarified that, like legal personality, the source of contractual capacity is also controversial, since it does not always find a positive expression in the founding acts of the organizations. And this is a matter of fundamental importance in order to determine the volume and limits within which international organizations can negotiate. It has been concluded that there is no international organization recognized by international law without contractual capacity. Section two of chapter two clarifies the question of the validity of the contractual normomania of international organizations, the theory of which is also characterized by a not-fully clarified theoretical model. Section Three of Chapter Two concerns the specific issues for the delegation of the contractual capacity of international organizations and the possibility of them being third parties in certain contractual relations. It has been proven that international organizations can also act as an intermediary of contractual relations by concluding contracts on behalf of another entity of international law. Examples of international organizations expressly providing in their instruments of incorporation relating to the powers to conclude contracts of succession and the taking over of new functions or powers by another international organization are given. However, the numerous founding documents of universal international organizations lack such provisions, and the problems caused by this are also analysed. Contribution points can also be found in the fourth chapter of Chapter Two, aimed at the comparative study of the contractual capacity of international organizations with other corporately arranged international formations – international NGOs, TNC, etc.

Chapter Three is entitled "Problems with the regulation of the contractual capacity of international organizations", its main focus being the issues of modern legal regulation of the contractual capacity of international organizations. Section one gives the systematic order in the practice of concluding contracts by international organizations in three separate periods. The author concludes that although the contractual practice of international organizations is far more modest than that of countries, it undergoes an impressive evolution. After the collapse of the Cold War-era block opposition, the scope of the contractual practice of international organizations was logically expanded. Over the past three decades, there has also been a significant increase in the role of international NGOs, to which international intergovernmental organizations should convincingly respond. The original conclusion is that, in addition to the quantitative expansion of the contractual practice of international organizations, it also acquires brand new quality forms. The contribution also distinguishes section two of Chapter 3, which thoroughly explores the codification process of the law of treaties. It is clarified that one of the main prerequisites for the doctrinal dispute concerning the nature of the contractual capacity of universal international organizations is precisely the lack of international law which has entered into force, which clearly governs relations arising in and concerning the exercise of contractual rights by international organizations. It has been concluded that the Vienna Convention on the Law of Treaties of 1986 constitutes a contested international law act. On the one hand, it is an undeniable achievement of international law science, but according to the PhD student at the same time, it is also a contradictory, possibly hasty and insufficiently meaningful legal instrument. Evidence to support the author's reasoning is the fact that the UN has on several

occasions made unsuccessful attempts to draw attention and prompt states and international organizations to adopt the act, which is why it has not yet been able to enter into force. Section three analyses the contemporary problems of treaties of international organizations. It is pointed out that although the definition of an international treaty has long been codified in the Vienna Conventions on treaty law, it remains the subject of academic dialogue. Two main problems of modernity are highlighted, which are relevant to the contractual capacity of international organizations – whether in such cases the international treaty may contain soft law norms and what exactly its form should be, including whether it is permissible in its preparation of artificial intelligence to be used. It has been concluded that soft law can also be successfully addressed in the context of treaty law, and the use of new technologies will lead to a number of practical and theoretical challenges that need to be addressed. The fourth section of Chapter Three focuses on the growing importance of the democratic deficit of international lawmaking and the need to transform universal international organizations into more effective, transparent and accountable institutions. It is concluded that the international rule of law is now a political ideal rather than a solid and sustainable regulatory institute.

The conclusions of each of the three chapters, of which the dissertation work consists, are systematized.

In addition and without a claim for completeness, I will allow myself to point out some scientific contributions which, in my opinion, determine the scientific value of the dissertation. In the first place, it should be pointed out that the dissertation introduces a concept apparatus according to the most modern doctrinal understandings, definitions of an international organization, international legal personality, legal capacity, codification, etc. are given. The own periodization of the contractual practice of international organizations in three main periods and the most characteristic contracts is also contributing. The contractual capacity of international organizations as an independent institute has been examined and basic theories about its source have been systematized. Originality also distinguishes the assertion that it derives from general international law. A large amount of case-law, respectively, practice of the Commission on International Law, which is relevant to the question of the legal status and contractual capacity of international organizations, has been studied and systematized. The novelty is also the comparative legal analysis of the legal personality and contractual capacity of international organizations with other universal corporate legal formations operating in the international legal system, including certain formations not studied in Bulgarian legal doctrine. The analysis on the future regulation of the law of the treaties of international organizations is distinguished by its contribution to Bulgarian doctrine due to the eroding concept of the legal bindingness of the international treaty, the emergence of soft law instruments for international legal communication, including the future conclusion of international contracts by electronic means and the use of forms of artificial intelligence in negotiations.

The dissertation work demonstrates convincingly the deep knowledge of the theoretical and practical aspect of the issue of contractual legal capacity as an element of the legal personality of the universal international organizations. In it and in the presented scientific publications are analyzed rich in volume and content theoretical concepts and opinions, which definitely contribute to the development of the contractual competence of international organizations in

general. Georgi Tihomirov Bakyov's author contains precisely all the necessary elements, and the reference to the scientific contributions prepared by the PhD student accurately expresses what has been achieved in the dissertation. In the dissertation work, there are also some imperfections that do not reduce its scientific value. Of course, some recommendations can be made in good faith, such as avoiding certain repetitions at certain places in the exhibition, etc., which should be corrected for the future publication of the dissertation work as a monograph. In some places, the author gets carried away with thinking about theoretical constructions that have no particular practical focus or are unlikely to be applied in practice. However, I allow myself to believe that these weaknesses are apologetic and categorically not sufficient to question the overall good quality of work of our colleague Georgi Bakyov.

**IV. Conclusion**

The dissertation "Contract legal capacity as an element of the legal personality of universal international organizations" contains summaries of a serious scientific problem and represents an original contribution to science. It meets all the requirements of the Law on the Academic Staff Development in the Republic of Bulgaria (LASDRB), the Regulations for its application and the Rules of Procedure for acquiring scientific degrees and for holding academic positions in the Institute for the Sate and the Law at the Bulgarian Academy of Sciences. The presented development shows that PhD candidate Georgi Bakyov has in-depth knowledge in the field of international law, demonstrating qualities for independent scientific research. In view of the above and in my capacity as a member of the scientific jury under Art. 9 of the LASDRB, I am convinced to give my positive assessment of the dissertation presented and propose to the honorable scientific jury to award the educational and scientific degree 'Doctor' to Georgi Tihomirov Bakyov in the area of science - 3. Social, Economic and Legal Sciences, Professional field 3.6 Law, Doctoral Program "International Law and International Relations".

16.05.2022 Prof. G. Belova, PhD